

enkätundersökning

För att få barnens barnperspektiv utfördes som en del i examensarbetet en enkätundersökning i Eslöv i slutet av maj 2005. Elever i en femteklass på respektive grundskola inom tätorten fick besvara frågor om resvanor, fritidsaktiviteter och platser som barnen upplever som roliga, farliga, trygga, läskiga etc. Jag förklarade först enkäten och fanns sedan kvar under tiden de fyllde i enkäten och samlade in den efteråt.

Det har även tidigare genomförts enkäter i Eslövs skolor av Miljö och Samhällsbyggnad. De två enkäter jag haft tillgång till och använt mig av i detta examensarbete är två enkätundersökningar kring skolvägen. En utfördes på Västra skolan våren 2004 och en på Fridasroskolan våren 2003. Resultaten från dessa två enkäter redovisas under ”sammanfattning enkäter - trafik” tillsammans med min enkätundersökning.

resultat

Enkäten som utfördes i maj 2005 besvarades av totalt 119 barn. Av dessa var 53 flickor och 66 pojkar. 98 barn bodde inne i Eslöv och 21 barn utanför tätorten.

De flesta verkade tycka det var kul att få fylla i hur de tog sig till skolan och var angelägna om att göra rätt och noggrant beskriva hur deras vanor såg ut och vad de tyckte om olika platser i Eslöv. Det uppstod i några klasser diskussioner om olika åsikter och varför man tyckte på olika sätt. Det är lätt att inspireras och engageras av de beskrivningar och förklaringar av skolvägar, platser med mera av barnen.

barns resande

Liksom för oss vuxna, är resvanorna mellan olika barn. Barnen kunde för respektive fråga om färdstätt fylla i flera olika alternativ och ungefär hur många dagar per vecka de använde per färdstätt. Alltså kan ett barn exempelvis fylla i att de går två dagar i veckan och åker bil tre dagar i veckan.

Barn i 11-årsåldern cyklar och går till skolan i ganska hög utsträckning, både till/från skolan och till/från kompisar och fritidsaktiviteter. Som kan urskiljas av siffrorna på nästa sida ökar antalet bilresande barn till/från fritidsaktiviteter. Nästan hälften av barnen (49 stycken) åker bil till fritidsaktiviteterna 1-5 gånger per veckan. Dock cyklar nästan lika många (44 stycken). De som bor utanför Eslöv åker i lite högre utsträckning och cyklar/går mindre. Det är få barn som använder sig av buss för att resa, både till skola, kompisar och fritidsaktiviteter.

Cykelhjälsanvändningen borde med tanke på cykelhjälslagen för barn upp till femton år vara 100 %, men så var inte fallet. Endast 68 % av de tillfrågade barn använder cykelhjälm. Dock bör tilläggas att de som angav ”Ibland” som svarsalternativ till största delen berodde på att de ”glömt bort” den eller liknande. Endast två angav att de inte hade någon hjälm. Resandet till/från skolan beskrivs vidare under rubriken skolväg.

barn boende i Eslövs tätort

Antal barn: 98

resor till/från skola

	Aldrig	1-5 dagar/v
Går själv eller med kompis	25	63
Går med vuxen	89	3
Cyklar själv eller med kompis	47	39
Cyklar med vuxen	93	1
Åker bil	62	13
Åker buss	96	0
Annat	94	1

resor till/från kompis

	Aldrig	1-5 dagar/v
Går själv eller med kompis	27	53
Går med vuxen	80	4
Cyklar själv eller med kompis	32	55
Cyklar med vuxen	85	2
Åker bil	49	24
Åker buss	94	1
Annat	90	6

resor till/från fritidsaktivitet

	Aldrig	1-5 dagar/v
Går själv eller med kompis	59	32
Går med vuxen	82	8
Cyklar själv eller med kompis	46	44
Cyklar med vuxen	81	6
Åker bil	34	49
Åker buss	96	1
Annat	93	3

cykelhjälsanvändning, totalt för barn boende i Eslöv samt utanför Eslövs tätort.

Ja	73	(68 %)
Nej	6	(5 %)
Ibland	18	(16 %)

barn boende utanför Eslövs tätort

Antal barn: 21

resor till/från skola

	Aldrig	1-5 dagar/v
Går själv eller med kompis	20	1
Går med vuxen	20	0
Cyklar själv eller med kompis	17	3
Cyklar med vuxen	21	0
Åker bil	10	5
Åker buss	3	18
Annat	21	0

resor till/från kompis

	Aldrig	1-5 dagar/v
Går själv eller med kompis	9	10
Går med vuxen	20	0
Cyklar själv eller med kompis	12	6
Cyklar med vuxen	21	0
Åker bil	8	8
Åker buss	17	4
Annat	21	0

resor till/från fritidsaktivitet

	Aldrig	1-5 dagar/v
Går själv eller med kompis	16	5
Går med vuxen	21	0
Cyklar själv eller med kompis	18	3
Cyklar med vuxen	21	0
Åker bil	5	15
Åker buss	21	0
Annat	21	0

resor till/från hållplats för skolskjuts

	Aldrig	1-5 dagar/v
Går själv eller med kompis	5	16
Går med vuxen	18	2
Cyklar själv eller med kompis	21	0
Cyklar med vuxen	21	0
Åker bil	19	1
Åker buss	20	1
Annat	21	0

målpunkter

Barns målpunkter är ofta många och snabbt skiftande efter ålder och intresse. Målpunkter för barn har de senaste åren tenderat att sprida ut sig, liksom övrig bebyggelse, vilket ibland ger långa färdvägar till fritidsaktiviteterna. Många barn provar flera olika aktiviteter och ibland har ett barn många aktiviteter parallellt och kanske på olika orter både inom och utom kommungränsen.

Med ökad ålder ersätts målpunkter i bostadens närområde med målpunkter allt längre från hemmet.

I Eslöv finns ett rikt utbud av olika fritidsaktiviteter. Fotboll, handboll, Kulturskolans aktiviteter samt Karlsrobadets olika aktiviteter lockar många barn. Skillnaderna mellan barnen och antalet målpunkter i vardagen är stora. Många barn har flera målpunkter i sin vardag inom Eslövs tätort medan det också finns barn som endast har hemmet och skolan som målpunkter.

Målpunkterna är relativt spridda i Eslöv, men de aktiviteter som tilltalar flest barn är fotboll och handboll. Handboll är en aktivitet som skiftar plats - vissa dagar håller de till i Norrevångshallen, vissa i Bergahallen och även utomhus, vid Allmänningen. Kulturskolans många aktiviteter lockar många barns engagemang och många barn deltar i flera olika aktiviteter.

Barn som bor utanför Eslöv verkar inte enligt enkätundersökningen utnyttja Eslövs utbud i lika hög grad som barnen i Eslöv. Dessutom åker dessa barn i högre utsträckning bil till sina aktiviteter, vilket förstås blir mer naturligt ju längre från aktiviteten de bor.

Många barn i Eslöv har valt aktiviteter utanför tätorten trots att samma slags aktivitet finns inom tätorten. Exempelvis finns det barn som spelar fotboll i Trolleås IF, Mabi (Malmö) etc.

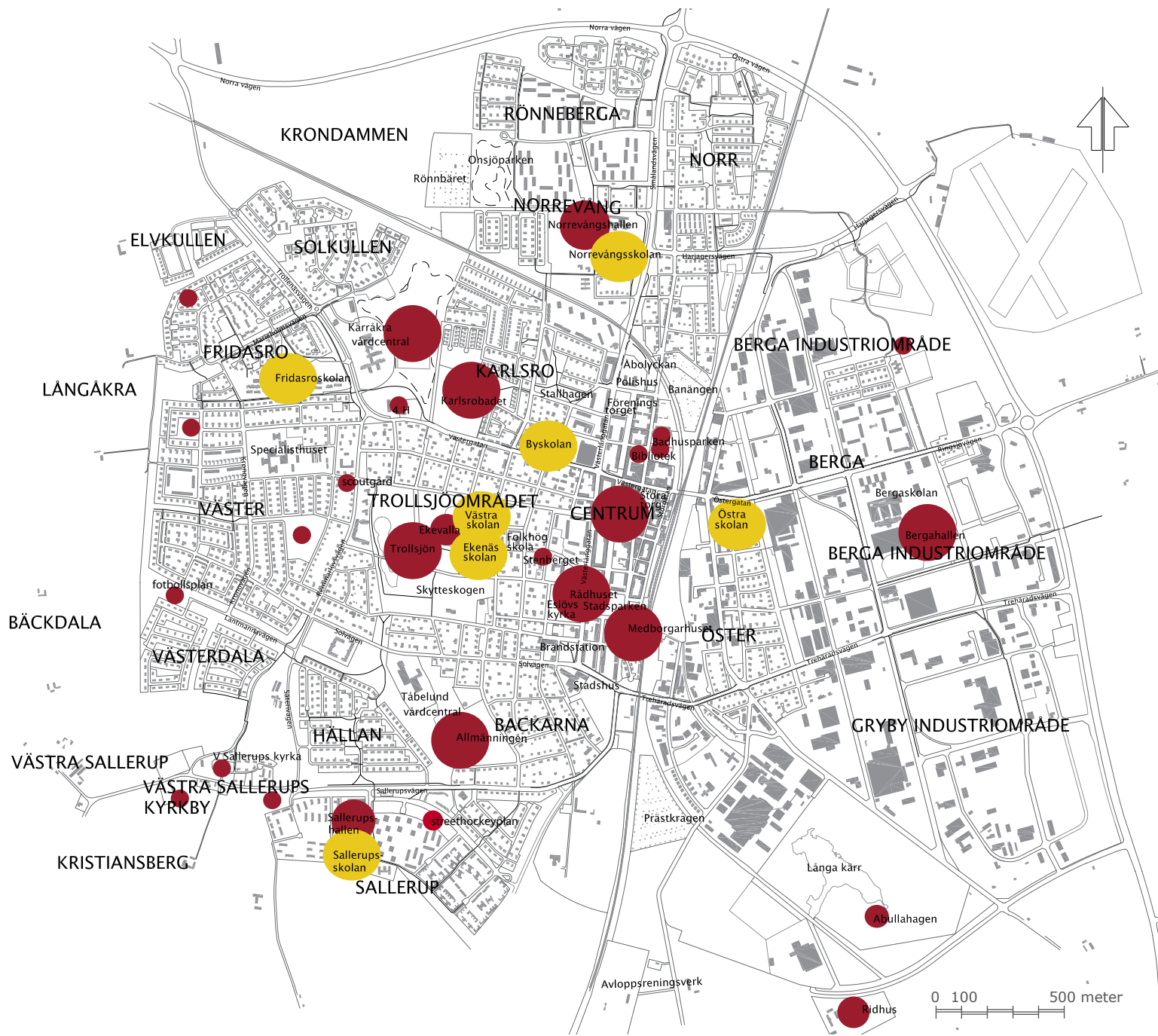
Hos barn med få/inga aktiviteter tenderar umgänge med kompisar, titta på TV, spela dator fylla en större del av fritiden än för barn med flera aktiviteter. Ett antagande är att för barn med flera aktiviteter ingår den sociala samvaron i själva aktiviteten.

En klar majoritet av barnen åker bil till sina fritidsaktiviteter - en större andel än andelen som åker bil till skolan. Trots att Eslöv är så pass litet att det är cykelavstånd inom hela staden skjutsas alltså många barn.

De intervjuade barnen verkar inte ha lekplatser som målpunkter i så stor utsträckning. Endast ett fåtal barn har angett specifika lekplatser som platser som de vistas på. Troligtvis är de intervjuade barnen för gamla för att uppskatta lekplatsernas utbud.

Grönområden som målpunkt angavs flera gånger, oftast kopplat till en aktivitet. Exempelvis spelade en stor del av barnen fotboll på Husarängen och flera barn angav Trollsjöparken som en plats de använde för picknick med familjen, lek med mera.

På Byskolan uppstod en spontan diskussion om aktiviteter som önskades i Eslöv. Några ville ha laserdome, större fotbollsarena vid Ekevallan. Här uppkom även att just barn i 11-12-årsåldern ofta hamnar lite mittemellan. De är för unga att gå till Ungdomens hus (först i högstadiet får barnen komma hit) och samtidigt för "gamla" för andra aktiviteter. Dessutom har de kommit upp i en ålder där de provar många olika sporter, aktiviteter etc. utifrån vilket utbud det finns.

- beteckningar
- skolor
  - ett fåtal barn (max 5 totalt)
  - några barn (~2-4/per skola)
  - flera barn (>4/skola - >15 totalt)

skolväg

Kommunen har ansvar för trafikmiljön. Föräldrarna har ansvar för barnen till och från skolan - innanför skolans gränser är det skolan. Barn går i skolan fem dagar i veckan och ska således ta sig både dit och hem. Många barn skjutsas, som ovan nämnt, med bil till skolan och skjutsandet ökar ständigt. Som tidigare påpekats sker barns fritidsresor i ännu högre utsträckning än skolresorna med bil. En faktor som också påverkar resandet för barn samt den kommunala planeringen av skolskjuts, prioriteringar i gång-/cykelvägnätet till/från skolan är det numera fria valet av skola, samt det ökande antalet friskolor. Vid ett sådant val är barnet inte längre berättigat till skolskjuts. Skolvägen är också en av de mest konkreta områdena för kommunen att undersöka och åtgärda.

I Eslöv ligger de sex grundskolorna utspridda i staden och utifrån upptagningsområdena har barnen som bor inne i Eslöv max en kilometer till skolan, utom Fridasroskolan, där barnen längst ifrån skolan har cirka 1,5 kilometer. Utöver detta tillkommer de barn som åker skolskjuts till de olika skolorna, barn som bor utanför Eslövs tätort.

Ett delprojekt inom MÖT:s mellan år 2001-2003 syftade till att öka barns självständiga transport till/från skolan samt att trafik- och miljödervisning skulle vara ett inslag i undervisningen. I samband med delprojektet utfördes en enkät på Västra skolan (F-6) våren 2004 som visade följande:

- 36 % skjutsas till skolan och 33 % därifrån.
- I enkäten fanns en flervalssfråga innehållande ett eller flera alternativ som orsak till varför han eller hon skjutsade sitt barn till skolan. Alternativ som exempelvis ”jag ska ändå förbi skolan” eller ”jag hinner skjutsa” fanns inte med eftersom det inte är en orsak till att skjutsa utan en förklaring till varför man kan skjutsa. Trots det uppgav nästan en tredjedel sådana orsaker. Många tycks alltså resonera som så att om man kan skjutsa så gör man det.¹⁴

¹⁴ Christina Mattsson, Eslövs kommun

¹⁵ Ibid

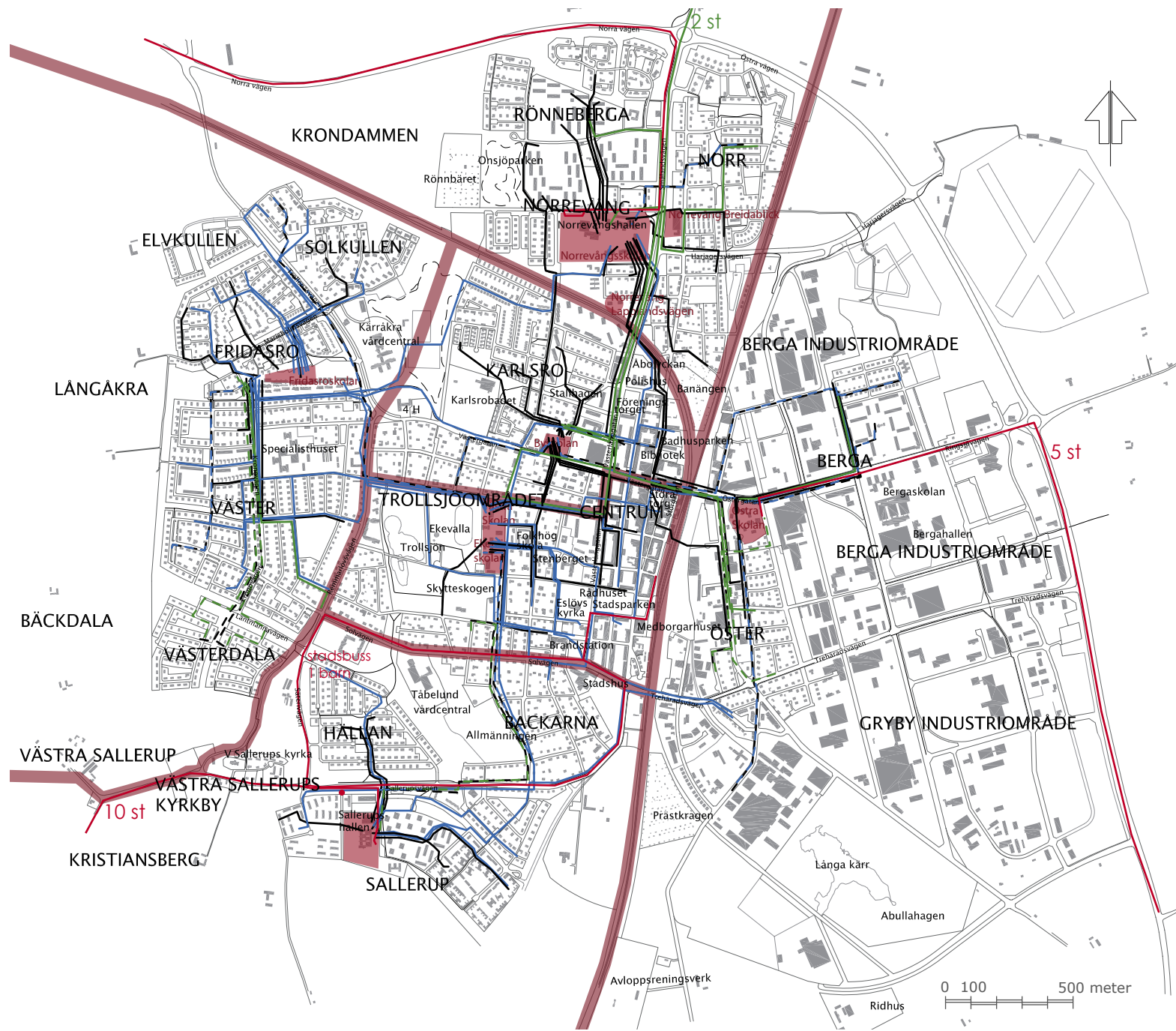
En liknande enkät utfördes på Fridasroskolan vårterminen 2003 med följande resultat:

- Ungefär 33 % åkte bil till skolan minst en gång i veckan
- Nästan 41 % aldrig åkte bil till skolan.

Den största anledningen till att de bilåkande barnen blev skjutsade var framförallt att föräldrarna skjutsade på väg till jobbet och därefter anledningen ”dåligt väder”.¹⁵

För de tillfrågade barnen i detta arbetet dominerar färdssätten gång och cykel till/från skolan. Flera barn har svarat att de exempelvis åker bil på morgonen och cyklar/går hem på eftermiddagen. Liksom för tidigare enkäter kan det antas att yngre barn åker bil i högre utsträckning än de äldre barnen, som cyklar mer. Dominerande färdssätt för resorna till/från skolan såg ut enligt följande:

- Östra skolans elever hade en väldigt jämn fördelning i färdssätten gång, cykel, bil och buss till/från skolan.
- Norrevångsskolan: gång och cykling (jämnt fördelat).
- Byskolans: gång. Detta kan antas ha att göra med att upptagningsområdet till ytan för denna skolan är minst. Dock har Byskolan inför läsåret 2005/2006 lagts ner, och eleverna som gick här går nu på Östra skolan istället. Detta medför konsekvenser på rörelsemönstret.
- Västra skolan: gång och cykling (jämnt fördelat).
- Sallerupsskolan: buss (av 23 tillfrågade elever åkte tio barn skolskjuts från Örtofta/Väggarp).
- Fridasroskolan: cykling, tätt åtföljd av gång.

- beteckningar
- gång
  - cykel
  - bil
  - buss
  - upptagningsområde skola